

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від « 13 » листопада 2017 р. № 1465

***Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти***

СП(ПТ)О 7331.С.16.29.-2017
(позначення стандарту)

Професія: Виробник художніх виробів з дерева

Код: 7331

Кваліфікація:

виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду,
виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду,
виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду,
виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду

***Видання офіційне
Київ - 2017***

Інформація про робочу групу

Розробники

Парфенюк З. І., директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Багмут О. М., завідувач сектору наукового та навчально-методичного забезпечення модернізації змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Шнюкова І. В., науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Семенюк І. Б., заступник директора з навчально-методичної роботи НМЦ ПТО у Волинській області.

Стельмах А. І., старший майстер відділення художніх ремесел ДПТНЗ «Луцьке ВПУ будівництва та архітектури».

Гілігуха А. П., викладач предметів професійно-теоретичної підготовки ДПТНЗ «Луцьке ВПУ будівництва та архітектури».

Семенюк С. Р., майстер виробничого навчання ДПТНЗ «Луцьке ВПУ будівництва та архітектури».

Наукові консультанти

Паржницький В. В., заступник начальника відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Вахрамєєва Г. І., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Рецензенти

Марчук В. П., голова Волинської організації національної спілки художників України.

Кусик В. Ф., голова Волинського обласного осередку національної спілки майстрів народного мистецтва України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, заслужений майстер народної творчості.

Літературний редактор

Кайтановська О. М., науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Технічний редактор

Семенюк І. Б., заступник директора з навчально-методичної роботи Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Волинській області.

Керівники робочої групи

Кучинський М. С., директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Мірошниченко К. Б., заступник директора – начальник відділу змісту та організації навчального процесу департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Пятничук Т. В., начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 7331 Виробник художніх виробів з дерева розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік», Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 58 «Художні вироби» – Краматорськ: центр продуктивності, 2006. Випуск затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 10.06.2006 № 256 та інших нормативно-правових документів є обов'язковим для виконання всіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення кваліфікації, перепідготовку) кваліфікованих робітників.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

титульну сторінку;
інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О;
загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О;
загальнопрофесійний навчальний блок;
перелік навчальних модулів та професійних компетентностей;
перелік ключових компетентностей;
умовні позначення, що використовуються у СП(ПТ)О;
сферу професійної діяльності випускника;
специфічні вимоги до робітника з конкретної професії;
вимоги до кожної кваліфікації.

Загальні вимоги щодо реалізації ДСПТО

Підготовка кваліфікованих робітників за професією Виробник художніх виробів з дерева включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення професійної кваліфікації. Підготовка за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики (далі – КХ) та/або, за наявності, професійного стандарту (далі – ПС), потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля включає перелік компетентностей та їх зміст. Засвоєння навчального модуля може підтверджуватися відповідним документом (сертифікат/посвідчення/свідоцтво), що видається навчальним закладом.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. Компетентність/компетентності – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, уміння, морально-етичні цінності та інші особистісні якості.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для певної професії. Якщо навчання здійснюється неперервно на декілька кваліфікацій, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до професійної кваліфікації, яку набуває учень (слухач), що визначається робочим навчальним планом.

При організації підвищення професійної кваліфікації, перепідготовки або професійної підготовки на виробництві строк професійного навчання визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється закладом професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до законодавства.

Навчальний час учня, (слухача) визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійної (професійно-технічної) освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин.

Навчальний (робочий) час учня, (слухача) в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, на навчальних полігонах, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Вимоги до кожної професійної кваліфікації включають: кваліфікаційну характеристику;

вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, професійної кваліфікації осіб;
типову навчальну програму;
типовий навчальний план;
перелік основних засобів навчання.

Типова програма підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації визначає перелік навчальних модулів, перелік та зміст професійних компетентностей.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації включає розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням з роботодавцями та органами управління освітою на основі типових навчальних планів та типових навчальних програм.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік навчального процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

Перелік основних засобів навчання за кожною професійною кваліфікацією розроблено відповідно до потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та матеріалів

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей й визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, органи управління освітою, засновники організують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок учнів (слухачів), їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок учнів (слухачів) та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен учень (слухач) повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

До самостійного виконання робіт учні, (слухачі) допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці. Навчання з охорони праці

проводиться згідно з вимогами чинного законодавства Про охорону праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик, потреб роботодавців деревообробної галузі, народних промислів сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються навчальним закладом разом з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів та погоджуються з регіональними органами освіти.

Особі, яка опанувала освітню програму й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію за однією професійною кваліфікацією, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Особі, яка опанувала освітню програму й успішно пройшла кваліфікаційну атестацію за двома і більше професійними кваліфікаціями, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається диплом державного зразка.

Особам, які достроково припиняють навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти присвоюється відповідна професійна кваліфікація за результатами попередньої кваліфікаційної атестації та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Умовні позначення, що використовуються в цьому СП(ПТ)О:

ЗПК – загальнопрофесійна компетентність;

КК – ключова компетентність;

ПК – професійна компетентність;

ВХВД 3 – виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду;

ВХВД 4 – виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду;

ВХВД 5 – виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду;

ВХВД 6 – виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду.

Сфера професійної діяльності. КВЕД ДК 009:2010: Переробна промисловість. Виробництво інших виробів з деревини; виготовлення виробів з корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння.

Специфічні вимоги. Вік: прийняття на роботу здійснюється відповідно до законодавства. Стать: чоловіча, жіноча (обмеження отримання професії по статевій приналежності визначається переліком важких робіт і робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок, затверджених МОЗ України № 256 від 29.12.1993).

Медичні обмеження.

**Загальнопрофесійний блок
та зміст загальнопрофесійних компетентностей**

Позначення	Загальнопрофесійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей
ЗПК.1	Оволодіння основами трудового законодавства	<p>Знати: законодавчо-нормативні документи України, які регулюють трудові відносини в Україні; основні права і свободи громадян, закріплені в Конституції України, що визначають принципи правового регулювання трудових відносин; визначення трудової дисципліни, матеріальної відповідальності; про право громадян України на зайнятість; основи регулювання та організацію зайнятості населення; основи контролю і відповідальності за порушення законодавства про зайнятість населення</p>
ЗПК.2	Оволодіння основами галузевої економіки та підприємництва	<p>Знати: поняття та класифікацію галузей промисловості України; галузеву структуру, та показники що її характеризують; основні фактори, що впливають на формування галузевої структури промисловості України; поняття ринку і ринкових відносин, формування та розвиток ринку; Національну програму сприяння розвитку підприємництва в Україні. Закон України «Про підприємництво»; організаційно-правові форми підприємництва; особливості підприємництва у галузі та тенденції його розвитку; сутність та принципи складання бізнес-плану; кадровий менеджмент, конфлікт-менеджмент у підприємстві; податкову систему та податкову політику держави; кредитну і банківську системи; міжнародну систему світового господарства і ринкових відносин</p>
ЗПК.3	Оволодіння основами електротехніки	<p>Знати: основи електростатики; постійний струм та кола постійного струму; електромагнетизм; змінний струм та кола змінного струму; електровимірювальні прилади, їх класифікацію та клас точності, будову та принцип роботи; методи і похибки вимірювань; вимірювання струму, напруги та опорів, потужності і енергії, індуктивності та ємності; принцип дії та будову трансформаторів, режими роботи; коефіцієнт трансформації; коефіцієнт корисної дії трансформатора, автотрансформатори; електричні машини, їх будову та принцип дії, основні характеристики; коефіцієнт корисної дії; область застосування електричних машин; електродвигуни, що встановлюються на верстатах та ручному електротехнічному інструменті; напівпровідникові прилади; електричні апарати; основні відомості про електробезпеку</p>

ЗПК.4	Оволодіння основами роботи з інструментами та основними операціями ручної обробки деревини	<p>Знати: загальні відомості про виробничий та технологічний процес виготовлення художніх виробів з дерева; інструменти та обладнання для столярної обробки деревини; безпечні методи роботи з ними; розмітку та розмічувальний інструмент; прийоми, послідовність і точність розмітки. основні операції ручної обробки деревини, їх призначення, прийоми виконання.</p> <p>Уміти: здійснювати розмітку дощок, брусків; виконувати основні операції ручної обробки деревини: пиляння, стругання, довбання, свердління, шліфування; працювати ручними та електросвердлами, ріжучим інструментом; дотримуватись безпечних умов праці</p>
ЗПК.5	Оволодіння основами пластичної анатомії	<p>Знати: особливості будови скелета та крил різних видів птахів; м'язи та м'язову систему птахів, їх пластику, рух і будову; пластичну анатомію та пластику руху різних видів тварин; особливості в пропорціях людей різної вікової групи; основні закономірності в будові людського тіла; анатомічні пропорції чоловіка, жінки, дорослої людини, дитини; загальні поняття про кістки та м'язи людини; рухи та пластику тулуба та кінцівок; анатомію черепа людини, м'язи голови людини; скелет та м'язову систему людини.</p> <p>Уміти: виконувати замальовки скелетів різних видів птахів та тварин; виконувати замальовки різних видів птахів та тварин в навколишньому середовищі; виконувати замальовки черепа людини; виконувати замальовки скелета людини; виконувати замальовки м'язової системи фігури людини</p>
ЗПК.6	Оволодіння основами рисунку	<p>Знати: основні поняття про лінійний рисунок, зображальні засоби, техніки рисунку; основи перспективи, пропорції та їх значення, композицію рисунка; закон світла та тіні.</p> <p>Уміти: малювати каркасні геометричні тіла та фігури та геометричні тіла та фігури</p>
ЗПК.7	Оволодіння основами живопису	<p>Знати: основні види та техніки живопису; основи кольорознавства</p>
ЗПК.8	Оволодіння основами креслення, розуміння перспективи	<p>Знати: способи зображення предмета, переріз тіл площиною, взаємний перетин тіл; технічне малювання з натури, малювання об'ємних, плоских, геометричних фігур, фігур з натури;</p>

		<p>світлотінь та штрихування тіні; зображення і позначення різьби на кресленнях; перспективу, закони перспективного зображення фігур; послідовність виконання побудови перспективних зображень об'ємних тіл, в тому числі складних; принцип побудови тіней в перспективі; принципи побудови інтер'єрів (кімнати) та екстер'єрів (вулиці), в тому числі з багатьма об'єктами; систему побудови відображень; перспективну побудову складних за будовою фігур, скульптур, архітектурних деталей та ін.;</p> <p>аналіз рисунків плоских та об'ємних фігур.</p> <p>Уміти: будувати аксонометричне зображення фігури; виконувати технічний малюнок простої об'ємної фігури; виконувати креслення об'ємної фігури в прямокутній проекції, аксонометричне зображення об'ємної фігури із світлотінню; виконувати креслення схеми проектуючого апарату для перспективного зображення фігур, перспективного зображення лінії, геометричної фігури за заданими розмірами; об'ємних тіл, в тому числі складних за формою; падаючої тіні від одного чи групи предметів при різних видах освітлення; виконувати перспективно-конструктивну побудову приміщень, фронтальну та кутову перспективи вулиці, в тому числі з багатьма об'єктами; відображення у воді, у дзеркалі; виконувати креслення та перспективне зображення архітектурних деталей</p>
ЗПК.9	Оволодіння основами композиції	<p>Знати: поняття про композицію, її закономірності; властивості просторових форм і матеріальних предметів; види композиції; організацію площини, поняття про рівновагу; загальні поняття про статику і динаміку, симетрію і асиметрію, контраст і нюанс, ритм і метр в композиції масштаб та масштабність, тектоніку; гармонію форми та маси в композиції.</p> <p>Уміти: виконувати побудову симетричних та асиметричних композицій; будувати контрастні та нюансні композиції; складати ритмічні та метричні ряди</p>
ЗПК.10	Оволодіння основами основних положень з охорони праці, промислової та пожежної безпеки, виробничої санітарії	<p>Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; права працівників з охорони праці на підприємстві; положення колективного договору щодо охорони праці; правила галузевої безпеки; основи електробезпеки; параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; інструкції з пожежної безпеки; інструкції з надання першої долікарської допомоги;</p>

		<p>плани евакуації та ліквідації аварій; загальні правила безпечної експлуатації устаткування; основи гігієни праці та виробничої санітарії; засоби та методи захисту працівників від шкідливого та небезпечного впливу виробничих факторів; знати правила проходження медичних оглядів.</p> <p>Уміти: володіти засобами і методами індивідуального та колективного захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів; звільняти потерпілого від дії електричного струму; надавати першу допомогу потерпілим від нещасного випадку; користуватися первинними засобами пожежогасіння</p>
ЗПК.11	Оволодіння основами роботи на персональному комп'ютері	<p>Знати: поняття про інформацію та інформаційні технології; програми для створення текстових документів, мультимедійні презентацій та публікацій; загальні відомості про локальні та глобальні комп'ютерні мережі; можливості використання комп'ютерних програм та комп'ютерної техніки в розробці проектів художніх керамічних виробів різної складності; створення художніх образів за допомогою комп'ютерної графіки.</p> <p>Уміти: створювати та редагувати текстові документи; здійснювати роботу з комп'ютерними презентаціями та публікаціями; здійснювати пошук в глобальній комп'ютерній мережі; використовувати комп'ютерні програми у розробці дизайну художніх виробів з дерева; створювати художні образи за допомогою комп'ютерної графіки</p>

Перелік ключових компетентностей

- Оперативність в прийнятті правильних рішень у позазататних ситуаціях під час роботи.
- Здатність відповідально ставитись до професійної діяльності.
- Знання професійної лексики та термінології.
- Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.
- Здатність працювати в команді.
- Дотримання професійної етики.
- Запобігання конфліктних ситуацій.

Перелік навчальних модулів та професійних (ВХВД – Виробник художніх виробів з дерева 3, 4, 5, 6-го розрядів)

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
ВХВД		Виготовлення простих столярних виробів
3.1	ВКВД– 3.1.1	Виготовлення з'єднання вузлів столярних виробів
	ВКВД– 3.1.2	Виготовлення простих столярних виробів

	ВКВД– 3.1.3	Виконання механізованої обробки деревини
ВХВД – 3.2	Виконання опорядження виробів з дерева	
	ВКВД – 3.2.1	Виконання опорядження виробів з деревини
ВХВД – 3.3	Виконання різних видів різьблення	
	ВКВД – 3.3.1	Виконання різних видів плоско виїмчастого та плоскорельєфного різьблення
	ВКВД – 3.3.2	Виконання яворівської різьби
ВХВД – 3.4	Виконання фанерування простих художніх виробів	
	ВКВД – 3.4.1	Виконання фанерування простих художніх виробів
ВХВД – 3.5	Виконання декоративного розпису по дереву	
	ВКВД – 3.5.1	Виконання декоративного розпису по дереву
ВХВД – 3.6	Виготовлення простих художніх виробів з дерева з використанням різних технік різьблення, розпису	
	ВКВД – 3.6.1	Виготовлення за композиціями простих художніх виробів з дерева використанням різних технік різьблення, розпису
ВХВД – 4.1	Виготовлення столярних виробів середньої складності	
	ВХВД– 4.1.1	Виготовлення столярних виробів середньої складності
ВХВД – 4.2	Виконання плосковиїмчастого різьблення середньої складності	
	ВХВД – 4.2.1	Виконання плосковиїмчастого різьблення середньої складності в різних виробках
ВХВД – 4.3	Виконання плоскорельєфного різьблення середньої складності	
	ВХВД – 4.3.1	Виконання плоскорельєфного різьблення середньої складності в різних виробках
ВХВД – 4.4	Виконання рельєфного різьблення середньої складності	
	ВХВД – 4.4.1	Виконання рельєфного різьблення різних видів середньої складності
ВХВД – 4.5	Виготовлення копій традиційних народних виробів	
	ВХВД – 4.5.1	Виготовлення копій традиційних народних виробів
ВХВД – 4.6	Проведення ремонтів, реставрації, реконструкції художніх виробів з дерева	
	ВХВД – 4.6.1	Проведення ремонтів, реставрації, реконструкції художніх виробів з дерева
ВХВД – 4.7	Виготовлення художніх виробів з дерева середньої складності	
	ВХВД – 4.7.1	Виготовлення художніх виробів з дерева середньої складності власними композиціями
ВХВД – 5.1	Виконання різних видів різьблення складних рисунків	
	ВХВД – 5.1.1	Виконання плосковиїмчастого різьблення складних композиційних рішень
	ВХВД- 5.1.2	Виконання плоскорельєфного різьблення складного рисунку
	ВХВД – 5.1.3	Виконання рельєфного різьблення складного рисунку
	ВХВД – 5.1.4	Виконання об'ємного різьблення різних видів скульптури
ВХВД – 5.2	Виконання мозаїчних робіт	
	ВХВД – 5.2.1	Виконання мозаїчних робіт
ВХВД – 5.3	Виготовлення з дерева художніх виробів складної конфігурації	
	ВКВД – 5.3.1	Виготовлення з дерева художніх виробів складної конфігурації
ВХВД – 6.1	Виготовлення стильних меблів оздоблених різними видами різьблення підвищеної складності	
	ВХВД – 6.1.1	Виготовлення стильних меблів оздоблених різними видами різьблення підвищеної складності
ВХВД –	Різьблення багатофігурної композиції	

6.2	ВХВД – 6.2.1	Різьблення багатофігурної композиції
ВХВД – 6.3	Виготовлення особливо складних тематичних художніх виробів з дерева	
	ВКВД – 6.3.1	Виготовлення особливо складних тематичних художніх виробів з дерева

Професійна кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє за власними композиціями прості художні вироби з дерева. Відбирає та готує матеріал, визначає вологість матеріалу, дефекти. Виконує стругання, обпилювання «в кут», врізання кінців шкатулок, коробок. Здійснює складання, фанерування та обклеювання деталей. Застосовує декоративні елементи у виробках. Обробляє прості вироби на деревообробних верстатах. Шліфує та полірує вироби. Виконує контурне різьблення простого рисунка, неглибоко прорізаної лінії з обробленням фону. Здійснює різьблення простих геометричних орнаментів без включення ускладнених елементів.

Повинен знати: будову і принцип роботи деревообробного верстата, правила налагодження, регулювання та догляду за ним; інструменти для різьблення й столярного оброблення дерева, правила заточування та правлення інструменту; основи креслення; породи й дефекти деревини; властивості клеїв, лаків; прийоми контурного різьблення; техніку шліфування, полірування, лакування; способи фанерування; місцеві художні традиції промислу.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт

1. Декоративна тарілка
2. Декоративні кухонні дошки
3. Декоративна таця (піднос)
5. Декоративний набір для спецій
6. Декоративний кухонний набір
7. Декоративна скринька
8. Декоративний свічник
9. Декоративні полицьки

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду

2.1. При вступі на навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7321Виробник художніх виробів з дерева

Кваліфікація: виробник художніх виробів з кераміки 3-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 1279 годин

№ п	Навчальні предмети	Кількість годин							
		Всього годин	ЗПК	ВХВД-3.1	ВХВД-3.2	ВХВД-3.3	ВХВД-3.4	ВХВД-3.5	ВХВД-3.6
1	Загальнопрофесійна підготовка	51	51						
2	Професійно-теоретична підготовка	554	160	133	64	83	24	8	82
3	Професійно-практична підготовка	647	30	107	32	272	32	51	123
4	Кваліфікаційна пробна робота	7							
5	Консультації	20							
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7							7
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4,	1259	241	240	96	355	56	59	212

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

4. Типова програма з підготовки за професією Виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ВХВД – 3.1. Виготовлення простих столярних виробів		
ВХВД – 3.1.1	Виготовлення з'єднання вузлів столярних виробів	<p>Знати: методи побудови предметів складної геометричної форми; послідовність виконання живописних етюдів побутових предметів різних форм і фактури; будову дерева та деревини, характеристику основних порід; властивості деревини; види і конструкції столярних з'єднань, їх призначення і вимоги до них; основні кутові з'єднання; види з'єднань деревини; види та режими склеювання дерев'яних деталей; обладнання для склеювання; основні вимоги до конструювання виробів; вироби та їх елементи; матеріали, які використовуються в конструкціях виробів; правила конструювання; допуски і посадки.</p> <p>Уміти: виконувати лінійно-конструктивну побудову та тональний малюнок предметів складної геометричної форми;</p>

		<p>виконувати живописні етюди побутових предметів різних форм фактури;</p> <p>визначати відносну вологість деревини;</p> <p>здійснювати підбір матеріалу, розмітку та виготовляти шаблони пстолярні з'єднання;</p> <p>виготовляти з'єднання, вузли столярних виробів;</p> <p>складати виріб, перевіряти якість і точність;</p> <p>склеювати вироби та деревину</p>
ВХВД – 3.1.2	Виготовлення простих столярних виробів	<p>Знати: послідовність виконання світлотіньового рисунку натюрморту із предметами побуту різноманітної текстури на тлі одноколірної драперії зі складками;</p> <p>послідовність виконання живописного натюрморту із предметам побуту на тлі одноколірної драперії зі складками;</p> <p>конструювання деталей та складальних елементів;</p> <p>вади деревини;</p> <p>види пиломатеріалів, клеї, їх характеристику та класифікацію;</p> <p>технологію виготовлення простих столярних виробів.</p> <p>Уміти: виконувати лінійно-конструктивну побудову та тональний малюнок натюрморту з предметами побуту із різноманітними текстурами та орнаментальними мотивами на тлі одноколірної драперії зі складками;</p> <p>виконувати живописний натюрморт із декількох предметів на т одноколірної драперії зі складками;</p> <p>виготовляти прості столярні вироби</p>
ВХВД – 3.1.3	Виконання механізованої обробки деревини	<p>Знати: будову гілок з листям та плодами;</p> <p>прийоми ліплення з натури гілок з листям та плодами в рельєфі;</p> <p>конструктивну побудову зображення рослин та квітів, овочів т фруктів;</p> <p>послідовність виконання живописних замальовок овочів, фруктів квітів, гілок дерев;</p> <p>абразивні матеріали;</p> <p>способи захисту та зберігання деревини;</p> <p>загальні відомості про деревообробні верстати та їх класифікації будову, принцип дії та порядок роботи; правила налагоджування регулювання, догляд за ними;</p> <p>правила безпеки праці при роботі на деревообробних верстатах.</p> <p>Уміти: виконувати рельєфні зображення рослинних мотивів (глин пластилін);</p> <p>виконувати рисунок рослин, квітів, букетів;</p> <p>виконувати живописні замальовки овочів, фруктів, квітів, гілок дерев;</p> <p>виготовляти прості деталі на деревообробних верстатах;</p> <p>перевіряти якість і точність виготовлених деталей</p>
ВХВД – 3.2. Виконання опорядження виробів з деревини		
ВХВД – 3.2.1	Виконання опорядження виробів з деревини	<p>Знати: побудову натюрмортів із фруктів, квітів, предметів побуту різними лініями горизонту;</p> <p>послідовність живописного виконання натюрмортів із овочів фруктів, предметів побуту;</p> <p>прийоми ліплення натюрмортів з овочами, фруктами (рельєф);</p> <p>опоряджувальні та допоміжні матеріали для декоративних робіт особливості їх застосування; класифікацію матеріалів для опорядження, їх склад та властивості;</p>

		<p>види опорядження; столярну підготовку до опорядження (шліфування, тонування лакування), опоряджувальну підготовку; підготовку лакофарбових покриттів, способи та методи нанесення лакофарбових покриттів, висушування; полірування лакових поверхонь та опорядження воском. Уміти: виконувати ліплення натюрморту з овочами та фруктами в рельєфі (пластилін); виконувати рисунок натюрморту із овочів та фруктів різними графічними матеріалами; копіювати натюрморти відомих майстрів; виконувати живописні натюрморти із квітами, фруктами предметами побуту на фоні кольорової драперії; наносити лакофарбові матеріали різними способами та методами (ручним способом, аерографом та занурюванням); висушувати та облагороджувати лакофарбові покриття, перевіряти якість</p>
ВХВД – 3.3. Виконання різних видів різьблення		
ВХВД – 3.3.1	<p>Виконання різних видів плосковіїмчастого та плоскорельєфного різьблення</p>	<p>Знати: види орнаментів; принципи їх побудови; правила і прийоми побудови плоских орнаментальних композицій на основі плосковіїмчастого та плоскорельєфного різьблення; послідовність виконання ескізів виробів оздоблених плосковіїмчастим та плоскорельєфним різьбленням; прийоми ліплення простого рослинного орнаменту та фрагментів складного орнаменту на площині та на об'ємній формі; послідовність в роботі під час рисування гіпсового орнаменту; послідовність живописного виконання гіпсового орнаменту; види різьблення по дереву, класифікацію; види інструменту та обладнання, його підбір для виконання різних видів різьблення, безпечні методи роботи ріжучим інструментом; методи перенесення малюнку на поверхню виробу; техніки виконання та особливості плосковіїмчастого та плоскорельєфного різьблення. Уміти: виконувати побудову різних видів орнаментів; виконувати тематичні композиції; виконувати ескізи виробів, оздоблених плосковіїмчастим та плоскорельєфним різьбленням; ліпити простий орнамент та фрагмент складного рослинного орнаменту на площині та на об'ємній формі; виконувати рисунок гіпсового орнаменту, капітелей; живописно передавати кольорові та тональні співвідношення гіпсового орнаменту; виконувати контурне різьблення, гравірування з нескладною композицією; виконувати тригранно-віїмчасту, геометричну різьбу з нескладною композицією; різні види плоскорельєфного різьблення</p>

ВХВД – 3.3.2	Виконання яворівської різьби	Знати: особливості яворівської різьби, техніку її виконання; елементи яворівської різьби, навички з правильного держання різця при виконанні яворівської різьби; виконувати ескізи виробів, оздоблених яворівською різьбою. Уміти: виконувати елементи яворівської різьби, композиції розеткового, рапортного характеру, стрічкові, за даними зразками
ВХВД – 3.4. Виконання фанерування простих художніх виробів		
ВХВД – 3.4.1	Виконання фанерування простих художніх виробів	Знати: шпон, фанеру, деревинні плити; підбір клею та підготовку обладнання, матеріалів для фанерування; способи фанерування, фігурний набір шпону; прийоми розкрою шпону, правила і способи виконання фігурних наборів; особливості виконання ескізів виробів оздоблених мозаїкою. Уміти: виконувати ескізи виробів або деталей оздоблених мозаїкою; виконувати фігурний набір шпону; здійснювати підготовку основи та наклеювання за ескізом та кінцеву обробку фанерованого виробу
ВХВД – 3.5. Виконання декоративного розпису по дереву		
ВХВД – 3.5.1	Виконання декоративного розпису по дереву	Знати: види декоративного розпису по дереву, особливості; технологію виконання петриківського та яворівського розпису; види фарб, матеріалів, інструментів та пристосувань для розпису по дереву. Уміти: готувати поверхню для нанесення розпису; переводити композицію під розпис на поверхню виробу; виконувати покриття розписом поверхні виробу; виконувати елементи яворівського, петриківського розпису; декорувати вироби з дерева розписом за ескізами
ВХВД – 3.6. Виготовлення простих художніх виробів з дерева з використанням різних технік різьблення, розпису		
ВХВД – 3.6.1	Виготовлення з композиціями простих художніх виробів з дерева з використанням різних технік різьблення, розпису	Знати: конструкторську документацію з виготовлення виробів з дерева; особливості виконання проектів простих художніх виробів у різних техніках різьблення (технічний рисунок, креслення, моделювання, конструкторська документація, проектна графіка); етюдне рисування птахів, тварин (ескізи, начерки, замальовки різними графічними матеріалами та техніками; принципи етюдного зображення птахів та тварин будь-якими фарбами; прийоми ліплення скульптурного зображення птахів та тварин по моделі, в рельєфі; послідовність виконання живописного етюду натюрморту опудалами птахів і тварин. Уміти: виконувати проекти простих художніх виробів з дерева; підготувати ескіз художнього виробу з дерева в масштабі та з вибором матеріалів; виконувати етюдне рисування птахів, тварин в стані спокою та в природному середовищі різними графічними матеріалами та техніками, зображати їх силуетно; виконувати живописні етюди різних видів птахів, тварин у стані спокою та в природному середовищі, силуетне зображення будь-якими живописними матеріалами; ліпити скульптурне зображення птахів та тварин по моделі,

		рельєфі; виконувати живописний етюд натюрморту із опудалами птахів тварин; виготовлення простих художніх виробів з дерева з використання різних технік різьблення, розпису за власними проектами
--	--	--

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду

№ з/	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		для індивідуального користування	для групового користування	
Обладнання				
1.	Верстак столярний	15		
2.	Верстат круглопилковий для поперечного розкрою		1	
3.	Верстат круглопилковий для повздовжнього розкрою		1	
4.	Верстат фугувальний		1	
5.	Рейсмус		1	
6.	Фрезерний верстат		1	
7.	Свердильний верстат		1	
8.	Свердильно-пазувальний верстат		1	
9.	Стрічкопилний верстат		1	
10.	Токарний верстат		1	
11.	Стрічковий шліфувальний верстат		1	
Інструмент (ручний)				
1.	Метр столярний	15		
2.	Кутник	15		
3.	Малка		7	
4.	Єрунок		7	
5.	Штангенциркуль		5	
6.	Кронциркуль		5	
7.	Нутромір		5	
8.	Рейсмус	15		
9.	Ножівка	15		
10.	Пилка для поперечного різання		2	
11.	Рубанок	15		
12.	Напівфуганок	15		
13.	Фуганок	15		
14.	Дрель ручна		5	
15.	Набір сверدل		5	
16.	Молоток	15		
17.	Киянка	15		
18.	Набір столярних стамесок	15		
19.	Набір різьбярських стамесок для різьблення	15		
20.	Набір стамесок для виконання токарних робіт		5	
21.	Набір рашпелів		5	
22.	Набір викруток		5	
23.	Долота (набір)		5	
24.	Сокири		2	

25.	Набір циклів		5	
26.	Набір пензлів для лакування		5	
27.	Набір пензлів для художніх робіт		5	
28.	Набір різців-косячків	15		
29.	Інструмент для мозаїчних робіт	15		
30.	Вологомір		2	
31.	Шліфшкурка (компл.)		5	
	Електрофікований інструмент			
1.	Електроточило		1	
2.	Електродрель		5	
3.	Шуруповерт		3	
4.	Ручний електрорубанок		1	
5.	Ручна електропилка (дискова)		1	
6.	Електролобзик		7	
7.	Ручний електрофрезер		2	
8.	Ручна стрічкова шліфувальна машинка		1	
9.	Ручна кінцева шліфувальна машинка		1	
10.	Ручна вібраційна шліфувальна машинка		1	
11.	Ручна дискова шліфувальна машинка		1	
	Приладдя			
1.	Механічний куторізник		2	
2.	Струбцини		5	
3.	Вайми		5	
4.	Лекала		5	
5.	Шаблони (набір)		5	
	Моделі, макети, муляжі			
1.	Гіпсові геометричні розетки		2	
2.	Геометричні каркасні фігури		6	
3.	Об'ємні геометричні тіла		6	
4.	Предмети побуту		10	
5.	Набір муляжів фруктів та овочів		2	
6.	Опудала тварин		2	
7.	Опудала птахів		2	

Професійна кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє з дерева середньої складності художні вироби за власними композиціями. Здійснює складання деталей, врізку «у вус», «у кутик» та з'єднує зі столярними в'язками, склеює вузли й деталі з наступним торцюванням, підфугуванням та іншим обробленням. Вибирає шпунт і чверть, складає рамки тощо. Здійснює інтарсію простої композиції з використанням не більше двох сортів шпону (деревини). Виконує оброблення виробів середньої складності на деревообробних верстатах. Виготовляє копії традиційних народних виробів. Здійснює виїмкове та скобоподібно-виїмкове різьблення простого рисунка. Здійснює контурне різьблення рисунка середньої складності. Виконує різьблення простих геометричних орнаментів із включенням ускладнених елементів. Здійснює плоскорельєфне різьблення рисунків середньої складності. Виготовляє та заточує інструмент.

Повинен знати: основні фізико-механічні властивості деревини; техніку використання та призначення інструментів, що застосовуються під час різьблення, інтарсії; правила розміщення декоративних елементів; прийоми тригранного, скобоподібно-виїмкового, геометричного, контурного та плоско рельєфного різьблення; правила побудови різних орнаментів; правила врізання та розміщення рисунка.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією виробника художніх виробів з дерева 3-го розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Декоративна рама для дзеркала.
2. Декоративна тарілка.
3. Декоративна чаша.
4. Декоративний топірець.
5. Декоративна ваза.
6. Декоративна хлібниця.
7. Копіювання виробу.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Виробник художніх виробів з дерева 3-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7321 Виробник художніх виробів з дерева

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 905 годин

№ з/д	Навчальні предмети	Кількість годин								
		Всього годин	ЗПБ	ВХВД -4.1	ВХВД -4.2	ВХВД -4.3	ВХВД -4.4	ВХВД -4.5	ВХВД -4.6	ВХВД -4.7
1	Загальнопрофесійна підготовка									
2	Професійно-теоретична підготовка	351		63	40	35	75	25	50	63
3	Професійно-практична підготовка	527		44	51	75	121	64	44	128
4	Кваліфікаційна пробна робота	7								
5	Консультації	20								
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7								
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4,5)	885		107	91	110	196	89	94	191

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.
3. При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 241 година).

4. Типова програма з підготовки за професією Виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
		ВХВД – 4.1. Виготовлення столярних виробів середньої складності

ВХВД 4.1.1	Виготовлення столярних виробів середньої складнос	<p>Знати: послідовність виконання рисунку та живопису на пленері (природі), пейзажних замальовок; послідовність виконання академічного рисунку складного натюрморту в т. ч. в інтер'єрі; послідовність живописного виконання складного натюрморту з прямими чи боковим освітленням; методику роботи над дизайнерським проектом; технологію виготовлення столярних виробів середньої складності; технологію виконання мозаїки простих композицій; прийоми оброблення виробів середньої складності на деревообробних верстатах.</p> <p>Уміти: виконувати замальовки пейзажу різних видів місцевості; виконувати живописні етюди та замальовки різних видів пейзажів з натури різними фарбами; виконувати академічний рисунок складного натюрморту, в т. ч. в інтер'єрі; живописно виконувати складні натюрморти; виконувати проекти столярних виробів середньої складності; виготовляти столярні вироби середньої складності; виконувати мозаїки простих композицій; виконувати механізовану обробку деревини</p>
ВХВД – 4.2. Виконання плосковиймчастого різьблення середньої складності		
ВХВД – 4.2.1	Виконання плосковиймчастого різьблення середньої складності на різних виробах	<p>Знати: техніки виконання плосковиймчастого різьблення середньої складності; ескізування виробів, оздоблених різними видами плосковиймчастого різьблення; послідовність виконання живописного натюрморту в різних умовах освітленості та різними техніками.</p> <p>Уміти: виконувати ескізи виробів, оздоблених плосковиймчастим різьбленням середньої складності; виконувати контурне різьблення, гравірування, тригранно-виймчасту, геометричну різьбу з композицією середньої складності; виконувати живописні етюди натюрмортів в різних умовах освітленості різними техніками</p>
ВХВД – 4.3. Виконання плоскорельєфного різьблення середньої складності		
ВХВД – 4.3.1	Виконання плоскорельєфного різьблення середньої складності на різних виробах	<p>Знати: прийоми ліплення плоскорельєфного геометричного орнаменту за народними мотивами (арабеска), рослинного орнаменту середньої складності; ескізування виробів, оздоблених різними видами плоскорельєфного різьблення; елементи та різновиди плоскорельєфного різьблення (плоскорельєфне різьблення із заovalеним контуром, з вибраним фоном, з подушковим фоном) плоскорельєфного різьблення; техніки виконання видів плоскорельєфного різьблення; підготовку поверхні заготовки до роботи; техніки розмітки та переведення орнаментів композиції плоскорельєфного різьблення на поверхню заготовки, виробу; правила безпеки праці при плоскорельєфному різьбленні.</p> <p>Уміти: ліпити плоскорельєфний рослинний орнамент середньої складності; виконувати ескізи виробів, оздоблених плоскорельєфним різьбленням; виготовляти шаблони композицій плоскорельєфного різьблення</p>

		<p>середньої складності; переводити орнаменти композиції плоскорельєфного різьблення на поверхню заготовки, виробу; виконувати плоскорельєфне різьблення з вибраним фоном, із заovalеним контуром, з подушковим фоном; перевіряти якість та точність робіт; виконувати опоряджувальні роботи</p>
ВХВД – 4.4. Виконання рельєфного різьблення середньої складності		
ВХВ – 4.4.	Виконання рельєфного різьблення різних видів середньої складності	<p>Знати: моделювання багаторівневого рельєфного орнаменту з декоративних елементів античності; на поверхні вази, балясини, колони, капітелі, підносу; прийоми ліплення архітектурних елементів класичних ордерів; послідовність ескізування виробів (хлібниця, ваза, скринька, обрамлення для дзеркала, журнальний столик, крісло), оздоблених рельєфним (барельєфним, ажурним, рельєфним накладним, горельєфним) різьбленням; сюжети і мотиви орнаментів в рельєфному різьбленні; різновиди (барельєфне, ажурне, рельєфне накладне, горельєфне) різьблення, властивості та особливості рельєфів; техніки виконання різних видів рельєфного різьблення, застосування інструментів, правила і методи роботи ними, правила безпеки праці. Уміти: виконувати ліпку складного рельєфного (барельєф, горельєф) орнаменту; ліпити рельєф (барельєф, горельєф) на криволінійних поверхнях; виконувати ліпку складних архітектурних деталей; виконувати ескізи виробів, оздоблених рельєфним різьбленням; виконувати композиції з барельєфним, рельєфним накладним, ажурним, горельєфним різьбленням; здійснювати опоряджувальні роботи</p>
ВХВД – 4.5. Виготовлення копій традиційних народних виробів		
ВХВ – 4.5.	Виготовлення копій традиційних народних виробів	<p>Знати: послідовність виконання ескізного рисунку черепа людини; послідовність виконання живописного ескізу черепа людини; особливості ліплення черепа людини; способи копіювання виробів та їх декоративних елементів, послідовність виконання робіт; давні традиції деревообробного промислу; його види, техніки художньої обробки деревини; мистецькі традиції народних майстрів України. Уміти: переносити розміри із взірця на заготовку; копіювати конструктивні форми, декоративні елементи виробу; виконувати опорядження поверхонь виробу; ліпити череп людини; виконувати ескізні рисунки черепа людини; виконувати живописний ескіз черепа людини</p>
ВХВД – 4.6. Проведення ремонтів, реставрації, реконструкції художніх виробів з дерева		

ВХВ – 4.6.	Проведення ремонтів, реставрації, реконструкції художніх виробів дерева	Знати: послідовність виконання ескізного рисунку деталей голови людини з гіпсових зліпків; особливості ліплення деталей голови людини; класифікацію реставраційних робіт: за видом роботи, за ступенем складності; послідовність виконання реставраційних робіт, їх особливості; матеріали та інструменти для проведення реставраційних робіт. Уміти: ліпити гіпсові зліпки окремих деталей голови людини; виконувати ескізні рисунки гіпсових зліпків окремих деталей голови людини; виконувати реставрацію конструкції, опорядження поверхні, декору виробу
ВХВД – 4.7. Виготовлення художніх виробів з дерева середньої складності		
ВХВ – 4.7.	Виготовлення художніх виробів з дерева середньої складності за власними композиціями	Знати: послідовність рисування класичних гіпсових голів людини; об'ємне та рельєфне ліплення гіпсової голови людини; Уміти: виконувати проекти художніх виробів з дерева середньої складності; виготовляти художні вироби з дерева середньої складності у різних техніках різьблення за проектами; виконувати академічний рисунок гіпсової голови людини; виконувати ескізні рисунки живої голови людини; ліпити голову людини

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду

№ з/	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		для індивідуального користування	для групового користування	
Обладнання				
1.	Верстак столярний	15		
2.	Верстат круглопилковий для поперечного розкрою		1	
3.	Верстат круглопилковий для повздовжнього розкрою		1	
4.	Верстат фугувальний		1	
5.	Рейсмус		1	
6.	Фрезерний верстат		1	
7.	Свердлильний верстат		1	
8.	Свердлильно-пазувальний верстат		1	
9.	Стрічкопилний верстат		1	
10.	Токарний верстат		1	
11.	Стрічковий шліфувальний верстат		1	
12.	Фрезерно-копіювальний верстат (дублікатор)		1	
Інструмент (ручний)				
1.	Метр столярний	15		
2.	Кутник	15		
3.	Малка		7	
4.	Єрунок		7	
5.	Штангенциркуль		5	
6.	Кронциркуль		5	
7.	Нутромір		5	
8.	Рейсмус	15		
9.	Штрихпунктирна машинка		1	
11.	Ножівка	15		
12.	Пилка для поперечного різання		2	
15.	Рубанок	15		
16.	Дрель ручна		5	
17.	Набір сверدل		5	
18.	Молоток	15		
19.	Киянка	15		
20.	Набір столярних стамесок	15		
21.	Набір стамесок для різьблення	15		
22.	Набір стамесок для виконання токарних робіт		5	
23.	Набір рашпелів		5	
24.	Набір викруток		5	
25.	Долота (набір)		5	

26.	Сокири		2	
27.	Набір циклів		5	
28.	Набір пензлів для лакування		5	
29.	Набір пензлів для художніх робіт	15		
30.	Стеки для ліплення	15		
31.	Петлі для ліплення	15		
32.	Набір різців-косячків	15		
33.	Вологомір		2	
34.	Шліфшкурка (компл.)		5	
	Електрофікований інструмент			
1.	Електроточило		1	
2.	Електродрель		1	
3.	Шуруповерт		1	
4.	Ручний електрорубанок		1	
5.	Ручна електропилка (дискова)		1	
6.	Електролобзик		7	
7.	Ручний електрофрезер		2	
8.	Ручна стрічкова шліфувальна машинка		1	
9.	Ручна кінцева шліфувальна машинка		1	
10.	Ручна вібраційна шліфувальна машинка		1	
11.	Ручна дискова шліфувальна машинка		1	
	Приладдя			
1.	Струбцини		5	
2.	Вайми		5	
3.	Лекала		5	
4.	Шаблони (набір)		5	
	Моделі, макети, муляжі			
1.	Гіпсові розетки з рослинними мотивами		2	
2.	Гіпсові розетки із зооморфними мотивами		2	
3.	Предмети побуту		10	
4.	Набір муляжів фруктів та овочів		2	
5.	Драперії		6	
6.	Гіпсова модель черепа людини		1	
7.	Гіпсова модель голови людини		4	
8.	Гіпсові моделі: ніс, око, вухо, губи, рука, стопа		10	

Професійна кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виготовляє з дерева художні вироби складної конфігурації за власними композиціями. Підбирає деревину за текстурою, використовує рисунок деревини. Здійснює високоякісне оброблення поверхні виробу за допомогою фарбників і допоміжних матеріалів. Здійснює інтарсію складної композиції з використанням більше двох сортів фанери. Виконує на деревообробних верстатах оброблення виробів складної конфігурації та деталей до них. Реставрує вироби. Комплектує вироби в ансамблі за кольором, пропорцією, орнаментом, текстурою деревини тощо. Здійснює виїмкове різьблення складних рисунків. Виконує плоскорельєфне різьблення з заovalенням та вибірним фоном, з повним проробленням рисунка в рельєфі. Здійснює ажурне різьблення простих і середньої складності рисунків, різьблення геометричних орнаментів з включенням образотворчих елементів та складних композиційних рішень. Виконує об'ємне різьблення з тонуванням елементів.

Повинен знати: основи теорії різання деревини; композиції дерева з металом, кісткою, перламутром, бурштином та іншими матеріалами з використанням текстури деревини; розрахунки співвідношення декоративних елементів; основи рисування, народні традиції у виготовлення виробів з дерева.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією виробника художніх виробів з дерева 4 розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Декоративна скринька.
2. Декоративні шахи.
3. Художньо-декоративний набір меблів з елементами різьблення складної композиції.
4. Свічник.
5. Тематичні панно, оздоблені плоскорельєфним, рельєфним різьбленням складної композиції.
6. Станкова скульптура по гіпсовій моделі.
7. Монументальна (паркова) скульптура.
8. Скульптури малих форм.
9. Багатофігурні композиції.
10. Декоративні вироби з дерева, оздоблені мозаїчними роботами підвищеної складності.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду

2.1. При продовженні професійної (професійно-технічної) освіти
Повна загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Повна загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Виробник художніх виробів з дерева 4-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітня кваліфікація «кваліфікований робітник» за професією Виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7331 Виробник художніх виробів з дерева

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 901 годин

№ з/п	Навчальні предмети	Кількість годин				
		Всього годин	ЗПБ	ВХВК –5.1	ВХВК –5.2	ВХВК –5.3
1	Загальнопрофесійна підготовка					
2	Професійно-теоретична підготовка	254		126	38	10
3	Професійно-практична підготовка	620		266	98	256
4	Кваліфікаційна пробна робота	7				
5	Консультації	20				
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	7				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4,5)	881		392	136	266

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 241 година).

4. Типова програма з підготовки за професією Виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ВХВД – 5.1. Виконання різних видів різьблення складних рисунків		

ВХВД– 5.1.1	Виконання плоско виїмчастого різьблення складних композиційних рішень	<p>Знати: прийоми виконання портретів людей різних вікових груп різноманітними графічними матеріалами; прийоми виконання живописних портретів людей різних вікових груп в різних техніках та різними живописними матеріалами; прийоми ліплення об'ємного портрету; послідовність виконання проектів виробів, оздоблених плосковиймчастим різьбленням складних композицій; техніку виконання плосковиймчастого різьблення складних рисунків геометричних орнаментів з включенням образотворчих елементів та складних композиційних рішень.</p> <p>Уміти: виконувати рисунок портрету живої натури різних вікових груп; виконувати живописні портрети живої натури різних вікових груп в різних техніках та різними живописними матеріалами; здійснювати об'ємне виконання портрету; виконувати проекти виробів, оздоблених плоскорельєфним різьбленням складних композицій; виконувати плосковиймчасте різьблення складних рисунків, різьблення геометричних орнаментів з включенням образотворчих елементів та складних композиційних рішень за власними проектами; виконувати опорядження поверхонь виробів</p>
ВХВД– 5.1.2	Виконання плоскорельєфного різьблення складного рисунок	<p>Знати: послідовність виконання ескізного рисунку окремих деталей фігури людини з гіпсових зліпків (кисть, стопа); прийоми ліплення окремих деталей фігури людини; послідовність виконання проектів виробів (тематичні панно, ін.), оздоблених плоскорельєфним різьбленням складних композицій (зображення рослин, тварин і людей); техніку виконання виробів, оздоблених плоскорельєфним різьбленням із заоваленням та вибірним фоном, з повним проробленням рисунка в рельєфі.</p> <p>Уміти: ліпити гіпсові зліпки окремих деталей фігури людини; виконувати ескізні рисунки гіпсових зліпків окремих деталей фігури людини; виконувати проекти виробів, оздоблених плоскорельєфним різьбленням складного рисунку; виконувати вироби, оздоблені плоскорельєфним різьбленням складного рисунку за власним проектом</p>

ВХВД– 5.1.3	Виконання рельєфного різьблення складного рисунок	<p>Знати: особливості ліплення гіпсового чоловічого та жіночого торсу в об'ємі; послідовність лінійно-конструктивної побудови та тонального малюнку гіпсового чоловічого та жіночого торсу; послідовність виконання проектів виробів (тематичні панно, ін.), оздоблених рельєфним різьбленням (барельєф, горельєф, ажурне різьблення) складних композицій (зображення рослин, тварин і людей); техніку виконання виробів, оздоблених рельєфним різьбленням складних композицій.</p> <p>Уміти: виконувати ліпку гіпсового чоловічого та жіночого торсу в об'ємі; виконувати лінійно-конструктивну побудову та тональний малюнок чоловічого та жіночого торсу різноманітними графічними матеріалами (гіпс); виконувати проекти виробів, оздоблених рельєфним різьбленням складного рисунок; виконувати вироби, оздоблені рельєфним різьбленням складного рисунок за власним проектом</p>
ВХВД– 5.1.4	Виконання об'ємного різьблення різних видів скульптури	<p>Знати: послідовність виконання живописних портретів живої природи з руками; послідовність виконання проекту об'ємного різьблення (мініатюра, станкова, монументальна скульптура) складних композицій з використанням зображень рослин, тварин, людей; види об'ємного різьблення; особливості скульптурного різьблення з опорядженням; техніку різьблення скульптур малих форм, виконання багатофігурних композицій; прийоми виконання станкової скульптури по гіпсовій моделі, способи копіювання; техніку різьблення монументальної (паркової) скульптури.</p> <p>Уміти: виконувати живописні портрети живої природи з руками; виконувати проекти складних композицій об'ємного різьблення; підбирати заготовки для виконання об'ємного різьблення; виконувати об'ємне різьблення малих форм (мініатюр) з тонуванням, станкову скульптуру з моделі, монументальну (паркової) скульптуру за власними проектами; опоряджувати поверхні виробів</p>
ВХВД – 5.2. Виконання мозаїчних робіт		
ВХВД – 5.2.1	Виконання мозаїчних робіт	<p>Знати: послідовність виконання проекту виробу з композицією мозаїчних робіт підвищеної складності техніками інкрустації, інтарсії, маркетрі; способи передачі кольору та текстури поверхні, використання стилістичних особливостей класичного і народного мистецтва; види матеріалів для інкрустації (кістка, бурштин, перламутр тощо) та їх властивості; металеві вироби та фурнітуру, їх види, застосування,</p>

		<p>характеристику; види мозаїчних робіт по дереву; особливості і техніку виконання інкрустації, інтарсії, маркетрі; матеріали та інструменти для виконання мозаїчних робіт.</p> <p>Уміти: виконувати проекти виробів з композицією мозаїчних робіт підвищеної складності; здійснювати заготовку матеріалу; підбирати композицію; виконувати інкрустацію поверхні заготовки різноманітними декоративними матеріалами (бісер, метал, скло, перламутр, пластик, камінь, кістка); здійснювати інтарсію поверхні заготовки деревом різних порід; виконувати оздоблення поверхні заготовки у техніці маркетрі (набір «сорочок» складних композицій для обличкування фасаду меблів, виготовлення картин, тематичних панно). опоряджувати мозаїчні роботи</p>
ВХВД – 5.3. Виготовлення з дерева художніх виробів складної конфігурації		
ВХВД – 5.3.1	Виготовлення з дерева художніх виробів складної конфігурації	<p>Знати: особливості створення дизайнерських проектів художніх виробів з дерева, ансамблів меблів, складних за формою та різьбленням на основі сучасних народних традицій.</p> <p>Уміти: створювати дизайнерські проекти художніх виробів з дерева, ансамблів меблів (різні стилі), складних за формою та різьбленням на основі сучасних народних традицій; виконувати художні вироби з дерева, ансамблів меблів складної конфігурації та різьблення за власними проектами; опоряджувати вироби</p>

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду

№ з/	Найменування	Кількість на 15 осіб		Примітки
		для інд. корист.	для груп. корист.	
Обладнання				
1.	Верстак столярний	15		
2.	Верстат круглопилковий для поперечного розкрою		1	
3.	Верстат круглопилковий для повздовжнього розкрою		1	
4.	Верстат фугувальний		1	
5.	Рейсмус		1	
6.	Фрезерний верстат		1	
7.	Свердильний верстат		1	
8.	Свердильно-пазувальний верстат		1	
9.	Стрічкопильний верстат		1	
10.	Токарний верстат		1	
11.	Стрічковий шліфувальний верстат		1	
12.	Фрезерно-копіювальний верстат (дублікатор)		1	
Інструмент (ручний)				
1.	Метр столярний	15		
2.	Кутник	15		
3.	Малка		7	
4.	Єрунок		7	
5.	Штангенциркуль		5	
6.	Кронциркуль		5	
7.	Нутромір		5	
8.	Рейсмус	15		
9.	Штрихпунктирна машинка		1	
11.	Ножівка	15		
12.	Пилка для поперечного різання		2	
15.	Рубанок	15		
16.	Дрель ручна		5	
17.	Набір свердл		5	
18.	Молоток	15		
19.	Киянка	15		
20.	Набір столярних стамесок	15		
21.	Набір стамесок для різьблення	15		
22.	Набір стамесок для виконання токарних робіт		5	
23.	Набір рашпелів		5	
24.	Набір викруток		5	
25.	Долота (набір)		5	
26.	Сокири		2	
27.	Набір циклів		5	
28.	Набір пензлів для лакування		5	

29.	Набір пензлів для художніх робіт	15		
30.	Стеки для ліплення	15		
31.	Петлі для ліплення	15		
32.	Набір різців-косячків	15		
33.	Вологомір		2	
34.	Шліфшкурка (компл.)		5	
	Електрофікований інструмент			
1.	Електроточило		1	
2.	Електродрель		1	
3.	Шуруповерт		1	
4.	Ручний електрорубанок		1	
5.	Ручна електропилка (дискова)		1	
6.	Електролобзик		7	
7.	Ручний електрофрезер		2	
8.	Ручна стрічкова шліфувальна машинка		1	
9.	Ручна кінцева шліфувальна машинка		1	
10.	Ручна вібраційна шліфувальна машинка		1	
11.	Ручна дискова шліфувальна машинка		1	
	Приладдя			
1.	Струбцини		5	
2.	Вайми		5	
3.	Лекала		5	
4.	Шаблони (набір)		5	
	Моделі, макети, муляжі			
1	Гіпсові моделі чоловічого та жіночого торсів (об'ємна скульптура)		2	
2	Драперії		6	

Професійна кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

Завдання та обов'язки. Виготовляє особливо складні художні вироби з дерева за власними композиціями. Здійснює високоякісне оброблення поверхні виробів, застосовує різні фарбники. Здійснює фанерування прямих і гнутих форм. Використовує текстуру струганого шпону. Здійснює інтарсію складних народних орнаментів. Виготовляє зразки традиційних народних меблів. Комплектує вироби в ансамблі, інтер'єри. Виготовляє унікальні вироби на деревообробному верстаті з використанням текстури деревини для форми виробів зі складними фігурними профілями на порожнистих. Здійснює плоскорельєфне та ажурне різьблення складних рисунків з барельєфним та дуже поглибленим фоном, складних орнаментальних і тематичних композицій високохудожніх виробів. Виконує різьблення складних барельєфних скульптурних фігур багатofігурних композицій, декоративного панно.

Здійснює різьблення орнаментальних і тематичних багатофігурних композицій по круглих формах виробів.

Повинен знати: вимоги до якості струганого й лушеного шпону, клеєної фанери, сировини та інших матеріалів; способи й прийоми усіх видів різьблення; композиційні рішення усіх видів робіт на деревообробних верстатах, складних елементів і виробів; технічні та естетичні вимоги до особливо складних художніх виробів; основні напрями розвитку народного мистецтва.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією виробника художніх виробів з дерева 5-го розряду – не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Художньо-декоративна балясина (горельєфне, об'ємне різьблення) за власною композицією
2. Малі меблеві форми (багатофігурна художньо-декоративна підставка під квіти, вішак, декоративний комод)
3. Складні унікальні речі сувенірного характеру (декоративний кубок круглої форми (багатофігурна композиція))
4. Оздоблювальні роботи в інтер'єрі (архітектурна деталь із складним декоруванням).

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду

2.1. При підвищенні професійної кваліфікації

Повна загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією виробник художніх виробів з дерева 5-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.2. Після закінчення навчання

Професійна (професійно-технічна) освіта, освітня кваліфікація «кваліфікований робітник» за професією виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7331 Виробник художніх виробів з дерева

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 699 годин

№ з/г	Навчальні предмети	Кількість годин				
		Всього годин	ЗПК	ВХВК –6.1	ВХВК –6.2	ВХВК –6.3
1	Загальнопрофесійна підготовка					

2	Професійно-теоретична підготовка	208		50	98	50
3	Професійно-практична підготовка	459		134	152	173
4	Кваліфікаційна пробна робота	7				
5	Консультації	15				
6	Державна кваліфікаційна атестація	7				
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.4,5)	674		184	250	223

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 241 година).

4. Типова програма з підготовки за професією Виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ВХВД – 6.1. Виготовлення стильних меблів оздоблених різними видами різьблення підвищеної складності		
ВХВД – 6.1.1	Виготовлення стильних меблів оздоблених різними видами різьблення підвищеної складності	<p>Знати: послідовність виконання портрета живої натури будь-яким графічним матеріалом; способи створення оригінального живописного портрета (декоративно-силуетне рішення, шарж, комікс та ін.) в одній із обраних технік та матеріалів; послідовність виконання проектів стильних меблів з оздобленням різними видами різьблення підвищеної складності (комбіновані види різьблення).</p> <p>Уміти: виконувати рисунок портрету живої натури; виконувати оригінальні живописні портрети з натури в різних вирішеннях в одній із обраних технік та матеріалів; виконувати проекти стильних меблів з оздобленням різними видами різьблення підвищеної складності (комбіновані види різьблення); виготовляти стильні меблі оздоблені різними видами різьблення підвищеної складності за власним проектом; виконувати високоякісне опорядження виробів</p>
ВХВД – 6.2. Різьблення багатофігурної композиції		
ВХВД – 6.2.1	Різьблення багатофігурної композиції	<p>Знати: прийоми виготовлення каркасу та ліплення фігури людини в рельєф барельєфі, на площині, багатофігурної композиції за зразками,</p>

		<p>власною композицією; послідовність виконання фігури людини будь-яким графічним матеріалом; послідовність створення оригінальних та неповторних сюжетів з фігурою людини на різних фонах (однотонний фон, фон пейзажу); послідовність виконання проектів тематичних багатофігурних скульптурних композицій у динаміці та статиці з передачею внутрішнього емоційного стану персонажів.</p> <p>Уміти: виконувати ліплення фігури людини (об'ємна скульптура, рельєф, барельєф); виконувати скульптурну багатофігурну композицію за зразками античності, за власною композицією; виконувати рисунок живої натури; виконувати живопис тематичних постановок з фігурою людини на різних фонах, в інтер'єрі; виконувати проекти тематичних багатофігурних скульптурних композицій; виконувати різьблення (горельєфне, об'ємне) багатофігурної постановки за зразками, власним проектом; виконувати високоякісне опорядження виробів</p>
ВХВД – 6.3. Виготовлення особливо складних тематичних художніх виробів з дерева		
ВХВД 6.3.1	Виготовлення особливо складних тематичних художніх виробів з дерева	<p>Знати: прийоми передачі тематичної багатофігурної композиції в рельєфі на основі об'ємного гіпсового зліпку або плоского зображення (фотографія, гравюра, малюнок); прийоми виконання малюнку багатофігурної композиції з натури з врахуванням композиційного центру групи, тематичних особливостей постановки, планового розміщення фігур, пропорційного співвідношення</p> <p>Уміти: виконувати ліплення рельєфного (барельєф, горельєф) тематичного панно з композицією людських фігур; виконувати малюнок багатофігурної композиції з натури; виконувати проекти особливо складних тематичних художніх виробів з дерева для інтер'єру та екстер'єру; ліпити ескіз в глині; виготовляти особливо складні тематичні художні вироби з дерева різними техніками різьблення за власними композиціями; виконувати високоякісне опорядження виробів</p>

5. Перелік основних засобів навчання

Кваліфікація: виробник художніх виробів з дерева 6-го розряду

№ з/	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		для індивідуального користування	для групового користування	
	Обладнання			
1.	Верстак столярний	15		
2.	Верстат круглопилковий для поперечного розкрою		1	
3.	Верстат круглопилковий для повздовжнього розкрою		1	
4.	Верстат фугувальний		1	
5.	Рейсмус		1	
6.	Фрезерний верстат		1	
7.	Свердлильний верстат		1	
8.	Свердлильно-пазувальний верстат		1	
9.	Стрічкопильний верстат		1	
10.	Токарний верстат		1	
11.	Стрічковий шліфувальний верстат		1	
12.	Фрезерно-копіювальний верстат (дублікатор)		1	
	Інструмент (ручний)			
1.	Метр столярний	15		
2.	Кутник	15		
3.	Малка		7	
4.	Єрунок		7	
5.	Штангенциркуль		5	
6.	Кронциркуль		5	
7.	Нутромір		5	
8.	Рейсмус	15		
9.	Штрихпунктирна машинка		1	
11.	Ножівка	15		
12.	Пилка для поперечного різання		2	
15.	Рубанок	15		
16.	Дрель ручна		5	
17.	Набір сверدل		5	
18.	Молоток	15		
19.	Киянка	15		
20.	Набір столярних стамесок	15		
21.	Набір стамесок для різьблення	15		
22.	Набір стамесок для виконання токарних робіт		5	
23.	Набір рашпелів		5	
24.	Набір викруток		5	
25.	Долота (набір)		5	
26.	Сокири		2	

27.	Набір циклів		5	
28.	Набір пензлів для лакування		5	
29.	Набір пензлів для художніх робіт	15		
30.	Стеки для ліплення	15		
31.	Петлі для ліплення	15		
32.	Набір різців-косячків	15		
33.	Вологомір		2	
34.	Шліфшкурка (компл.)		5	
	Електрофікований інструмент			
1.	Електроточило		1	
2.	Електродрель		1	
3.	Шуруповерт		1	
4.	Ручний електрорубанок		1	
5.	Ручна електропилка (дискова)		1	
6.	Електролобзик		7	
7.	Ручний електрофрезер		2	
8.	Ручна стрічкова шліфувальна машинка		1	
9.	Ручна кінцева шліфувальна машинка		1	
10.	Ручна вібраційна шліфувальна машинка		1	
11.	Ручна дискова шліфувальна машинка		1	
	Приладдя			
1.	Струбцини		5	
2.	Вайми		5	
3.	Лекала		5	
4.	Шаблони (набір)		5	
	Моделі, макети, муляжі			
1	Гіпсові фігурні композиції (рельєфи, барельєфи, горельєфи)		2	
2	Гіпсові моделі фігури людини (Екорше, Венера, Геркулес)		3	
3	Драперії		6	

Зауваження та пропозиції щодо змісту державного стандарту надсилати за адресою:
03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.
Відділ наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти
Телефон: (044)248-91-16.